

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΖΩΗ

ΧΡΥΣΟΣ, ΔΟΛΛΑΡΙΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΟΚΙΑ

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ. ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐκ τῶν πρώτων ἐβδομάδων τοῦ τρέχοντος ἔτους παριστάμεθα μάρτυρες μιᾶς ραγδαίας ὑψώσεως τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ εἰς ἐπίπεδα ἀπίστευτα καὶ μὲ προσανατολισμὸν περαιτέρω ὑψώσεως. Οἱ λόγοι εἶναι πολλοί. Ἐν πρώτοις, ὡς ἀπεδείχθη ἤδη καὶ ἀποδεικνύεται καθημερινῶς εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Δύσεως, αἱ κυβερνήσεις εἶναι ἀνίκανοι ἐνώπιον τοῦ φαινομένου τοῦ πληθωρισμοῦ. Ὅχι μόνον δὲν γίνεται πλέον λόγος περὶ ἐξαλείψεως ἢ μειώσεως τοῦ ρυθμοῦ ἀυξήσεως τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν ἀλλὰ καὶ περὶ ἀδυναμίας ἐλέγχου τοῦ ρυθμοῦ τοῦ πληθωρισμοῦ. Ἦδη πολλὰ εὐρωπαϊκὰ καὶ ᾠρα εἰσῆλθον εἰς διψηφίους ἀριθμοὺς ρυθμοῦ πληθωρισμοῦ καὶ εἰς τινὰς περιπτώσεις γίνεται λόγος καὶ περὶ «ὑπερπληθωρισμοῦ». Οἱ δὲ οἰκονομολόγοι σηκώνουν τὰ χέρια καὶ δηλώνουν ὅτι ὁ πληθωρισμὸς εἶναι πολιτικὸν πλέον φαινόμενον καὶ ὄχι οἰκονομικόν. Πολλοὶ καὶ ἐκ τῶν πλέον διασήμων δηλώνουν ὅτι ἡ Οἰκονομικὴ οὐδεμίαν σοβαρὰν λύσιν δύναται νὰ παράσχη πρὸς ἐξάλειψιν τοῦ πληθωρισμοῦ. Ὑπῆρχε κάποτε ἕνας Καθηγητὴς διάσημος (μὲ τὰ κριτήρια τῆς ἐποχῆς του), εἰς τὸ Χάρβαρντ, ὁ Taussing. Ὅταν τὸν ἠρώτησαν πῶς ἐξηγεῖ τὴν κρίσιν τοῦ 1929-32 καὶ τί, ὡς οἰκονομολόγος, προτείνει, ἀπήντησε ὅτι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ δώσῃ ἀπάντησιν εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτά. Ἀκριβῶς παρομοία εἶναι σήμερον ἡ στάσις σχεδὸν ὅλων τῶν κορυφαίων οἰκονομολόγων ἐπὶ τοῦ φαινομένου τοῦ πληθωρισμοῦ. Καὶ ἐν τούτοις ὅπως μᾶς προειδοποιεῖ σταθερῶς διὰ τῶν ἄρθρων του, ὁ Λόρδος Ρόμπινς, τὸ κεφαλαιοκρατικὸν μας σύστημα, ἢ φιλελευθέρῃ ἢ ὀρθότερον ἢ μικτῇ οἰκονομίᾳ τῆς σήμερον, προϋποθέτει μίαν σχετικὴν σταθερότητα τιμῶν καὶ χρηματικῶν ἀξιών διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς καὶ τὸ μέλλον τῆς. Καὶ ὅπως εἰς ἄλλην πάλιν εὐκαιρίαν μᾶς προειδοποιεῖ ὁ ἴδιος Λόρδος Ρόμπινς, ὅλα αἱ κυβερνήσεις κάμνουν χρῆσιν τοῦ γνωστοῦ «ἄλλοθι», ἐνδεικτικοῦ πολιτικῆς δειλίας, ὅτι ὁ πληθωρισμὸς εἶναι διεθνὲς φαινόμενον καὶ ὅτι τὰ αἰτία του εἶναι μᾶλλον εἰσαγόμενα.

Ἐν τούτοις, ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ὁ πληθωρισμὸς εἶναι προῖον ὑπερβολικῆς ἐπεκτατικῆς δημοσιονομικῆς καὶ νομισματικῆς πολιτικῆς. Καὶ ναὶ μὲν ἐπεκτατικὴ νομισματικὴ καὶ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ χρησιμοποιοῦνται δι' ἐπίτευξιν ὑψηλῶν καὶ μὴ ρεαλιστικῶν στόχων μεγεθύνσεως καὶ συμπίεσεως τῆς ἀνεργίας, ἀλλὰ ὑπὸ συνθήκας στενότητος εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς ἐργασίας καὶ μὲ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ χρόνου αἱ προσδοκίαι περὶ ἐξελίξεως τῶν τιμῶν καὶ μισθῶν ἐνσωματοῦνται εἰς τὸν οἰκονομικὸν λογισμὸν τῶν ἀτόμων. Δυστυχῶς, αἱ κυβερνήσεις διὰ λόγους πολιτικοῦ πλεονεκτήματος ἢ ἀμαθείας δὲν τολμοῦν νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀναγκαίαν

μακροοικονομικήν προσαρμογήν τῆς οἰκονομίας καὶ καταφεύγουν εἰς λύσεις, ὡς αἱ κυμαινόμεναι ἰσοτιμίαι, πολιτικὴ εἰσοδημάτων, κ.ο.κ.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ συνολικὴ προσφορά χρήματος αὐξάνει εἰς ὅλας τὰς χώρας μὲ ὑψηλὸν ρυθμὸν, τὸ χρῆμα γίνεται εὐκόλον καὶ οἱ ἀποταμιευταὶ ἀναζητοῦν καταφύγια κατὰ τοῦ πληθωρισμοῦ. Ἐν ἀπὸ τὰ καταφύγια αὐτὰ εἶναι ὁ χρυσός. Ἐὰν δὲ εἰς τὸ φαινόμενον τοῦ ἐνδογενοῦς πληθωρισμοῦ προστεθῆ καὶ ἡ ζήτησις ἡ προερχομένη ἀπὸ τὰς πετρελαιοπαραγωγούς χώρας τοῦ Περσικοῦ Κόλπου τότε ἀντιλαμβάνεται κανεὶς εὐκόλως ὅτι σήμερον εἶναι εὐχερῶς νοηταὶ τιμαὶ 200 καὶ 300 δολλαρίων τὴν οὐγγίαν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἵσραῖα ὅλα αὐτὰ, ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ τέρμα τῆς καταστάσεως αὐτῆς ; Ἡ ἀπάντησις ἡ ὁποία ἀκούεται τρεχόντως εἰς τὰ μεγάλα νομισματικὰ κέντρα τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης εἶναι ὅτι «έτοιμάζεται ἔξοδος ἀπὸ τὴν ὀροφὴν» ! Ἐξηγούμεθα. Ἡ Δυτικὴ Εὐρώπη χρειάζεται 17 δισεκ. δολλ. διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ ἀναγκαιοῦντος πετρελαίου. Δολλάρια ἐπαρκῆ μόνον ἡ Δυτικὴ Γερμανία διαθέτει. Αἱ ἄλλαι χώραι προτιμοῦν ὑπερτίμησιν τῆς ἐπισήμου τιμῆς τοῦ χρυσοῦ (ἡ ὁποία εἶναι σήμερον \$ 42,22 ἡ οὐγγία) εἰς ἐπίπεδα τὰ ὁποῖα θὰ πλησιάζουν τὴν τιμὴν τῆς ἐλευθέρως ἀγορᾶς, ἀκριβῶς διὰ τὸν πορισμὸν ὑπεραξίας εἰς δολλάρια.

Ἡ λύσις αὐτῆ, φυσικά, δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ υἰοθετηθῆ ὑπὸ τὴν μορφήν αὐτὴν. Εἶναι γεγρονός ὅτι πολλαὶ χώραι (Γαλλία, Ἑλβετία, Βέλγιον, Ἡνωμένον Βασίλειον) διακρατοῦν τὰ συναλλαγματικὰ τῶν ἀποθέματα εἰς χρυσόν. Ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας καὶ μὲ τὴν κρατοῦσαν ἐπίσημον τιμὴν, ὁ χρυσὸς ἔχει «ἀπονομισματοποιηθῆ», διότι δὲν χρησιμοποιεῖται ὡς μέσον πληρωμῶν μεταξὺ τῶν κεντρικῶν Τραπεζῶν. Τὸ ζήτημα εἶναι, τώρα, πῶς ὁ χρυσὸς θὰ «νομισματοποιηθῆ» ἐκ νέου, εἰς τὴν κατάλληλον τιμὴν διὰ τῆς χρησιμοποιήσεώς του ὡς μέσον διεθνῶν πληρωμῶν. Ἀλλὰ ποῖα εἶναι ἡ «κατάλληλος» τιμὴ ; Καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ διατηρηθῆ ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα ἀμετάβλητος, χωρὶς ἐσωτερικὴν νομισματικὴν πειθαρχίαν καὶ ἀπορρόφησιν μέρους τῶν πλεοναζόντων δολλαρίων ; Εἰς τὰ πλαίσια ἐνὸς γενικευμένου πληθωρισμοῦ οὐδεμία κεντρικὴ Τράπεζα θὰ θελήσῃ ν' ἀποχωρισθῆ τοῦ εἰς χρυσὸν ἀποθέματός της, ἔστω καὶ εἰς ὑψηλὴν τιμὴν, ἐφ' ὅσον εἶναι βέβαιον ὅτι ἀργότερον ἡ τιμὴ τοῦ μετάλλου θὰ εἶναι ὑψηλοτέρα ! Εἰς τὴν πραγματικότητα, αἱ Η. Π. Α. δὲν ἐπιθυμοῦν αὐξήσιν τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ, διότι τοῦτο θὰ δώσῃ μεγάλα πλεονεκτήματα εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην, (ἡ ὁποία παρεμπιπτόντως ἀντιμετωπίζει δευτέρον κατὰ συνέχειαν ἔτος σιτοδείας) εἰς τὰ πλαίσια τῶν γενικῶν διαπραγματεύσεων μεταξὺ τῶν δύο ὑπερδυνάμεων.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ κυριαρχία τοῦ δολλαρίου συνεχίζεται. Ἀσφαλῶς ἡ τιμὴ του ἐκάμθη προσφάτως ἔναντι τοῦ μάρκου καὶ τοῦ ἑλβετικοῦ φράγκου κυρίως. Ἀλλὰ εἰς τὸ κρατοῦν σύστημα, αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει τὰς Η. Π. Α. εἶναι ἡ διατήρησις ἐμπορικῶν πλεονεκτημάτων πρὸς τόνωσιν τῶν ἐξαγωγῶν. Τοιοῦτοτρόπως, πρὸ τινῶν ἐβδομάδων παρέστημεν μάρτυρες τῶν ἐξῆς ἐξελίξεων πού θὰ ἠδύναντο νὰ χαρακτηρισθοῦν ὡς ἀψυμαχίαι οἰκονομικοῦ πολέμου : ἡ Γαλλία ἐγκαταλείπει τὴν ὁμαδικὴν κύμανσιν τῶν εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων καὶ τὸ φράγκον παρουσιάζει μίαν ὑποτίμησιν 4-5%. Ἄμεσος ἀμερικανικὸς ἀντίλογος : ἄρσις τῶν περιορισμῶν ἐξαγωγῆς κεφαλαίων. Τοῦτο σημαίνει εἰς τὰ πλαίσια τῆς ἀμε-

αμερικανικῆς πολιτικῆς χαμηλῶν ἐπιτοκίων πρὸς ἀνάσχεσιν τῆς ὑφέσεως, ἔξοδον κεφαλαίων ἀπὸ τὰς Η. Π. Α. εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην, ὅπου τὰ ἐπιτόκια εἶναι σχετικῶς ὑψηλά. Ἀποτέλεσμα σχετικῆ μικρὰ ὑποτίμησις τοῦ δολλαρίου ἔναντι ὄλων σχεδὸν τῶν εὐρωπαϊκῶν νομισμάτων, τὸ ὁποῖον σημαίνει νέα ἐμπορικὰ — ἐξαγωγικὰ πλεονεκτήματα διὰ τὰς Η. Π. Α. καὶ ἐφοδιασμὸς τῆς διεθνοῦς οἰκονομίας μὲ τὰ ἀναγκαῖα δολλάρια διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ πετρελαίου, ἀλλὰ καὶ τὼν τῶν διεθνῶν πληθωριστικῶν πιέσεων.

Συμπέρασμα : ὁ ἀγὼν διὰ τὰς Η. Π. Α. εἶναι ἡ διατήρησις τοῦ ἐπιπέδου ἐσωτερικῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἢ μετριασμοῦ τῆς οἰκονομικῆς ὑφέσεως καὶ ταχεῖα ἔξοδος ἀπ' αὐτήν. Ἄρα, πολιτικῆ χαμηλῶν ἐπιτοκίων καὶ ἀδυνάτου δολλαρίου πρὸς τὼν τῶν διεθνῶν ζητήσεως. Διὰ τὴν Δυτ. Εὐρώπην τὸ ζήτημα εἶναι ὅπως καὶ ἄλλοτε ἐτονίσσαμεν ζήτημα πορισμοῦ δολλαρίων πρὸς πληρωμὴν τοῦ πετρελαίου. Τὰ δολλάρια αὐτὰ δύνανται νὰ κτηθοῦν δι' ὑπερτιμήσεως τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ, διὰ τονώσεως τῶν ἐξαγωγῶν κ.ο.κ. Ὅλοι, λοιπόν, ἀναζητοῦν νὰ βελτιώσουν τὰς συνθήκας ἀνταγωνισμοῦ τῶν ἐξαγωγῶν τῶν. Αἱ τάσεις πρὸς ἀνταγωνιστικὰς ὑποτιμήσεις εἰς τὰ πλαίσια τῶν κυμαινομένων ἰσοτιμιῶν εἶναι ἀναπόφευκτοι. Τὸ ζήτημα εἶναι ποία χώρα διαθέτει περισσότερα μέσα ὑλικά καὶ πολιτικῆς πιέσεως πρὸς ἐπίτευξιν τῶν στόχων αὐτῶν. Αἱ Η.Π.Α., ὅμως, εἶναι ὁ διεθνὴς τραπεζίτης καὶ τὸ νόμισμά της εἶναι δεκτὸν σχεδὸν κατ' ἀποκλειστικότητα διεθνῶς !

Τὸ παιχνίδι αὐτὸ ἢ Ἑλλάς δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὸ παίξῃ. Οὔτε γὰρ νὰ τὸ παρακολουθήσῃ. Δι' αὐτὸ ἢ προσωρινὴ κύμανσις τῆς δραχμῆς ἦτο σφάλμα καὶ ὀρθὴ ἦτο ἢ ἀποκατάστασις τῆς παλαιᾶς ἰσοτιμίας μὲ πρώτην εὐκαιρίαν.

Διὰ ν' ἀσκήσῃ μία χώρα μίαν πολιτικὴν πρέπει νὰ διαθέτῃ τὰ ἀναγκαῖα μέσα διὰ τὴν πολιτικὴν αὐτήν. Ἡ πολιτικὴ τῆς κυμαινομένης ἰσοτιμίας τῆς δραχμῆς οὐδεμίαν εἶχε οἰκονομικὴν σημασίαν. Ἦτο μᾶλλον μία κενὴ πολιτικὴ πρᾶξις ἢ ὁποία ἴσως ἀπέβλεπε εἰς τὸ νὰ τονίσῃ τὴν δῆθεν ἀνεξαρτησίαν μας ἀπὸ τὰς Η. Π. Α. καὶ τὸ δολλάριον !! Τοῦτο, ὅμως, ἀποτελεῖ ἄν μὴ τι ἄλλο τουλάχιστον ἔλλειψιν κατανοήσεως τῆς διεθνοῦς πραγματικότητος, σήμερον, ἢ ὁποία χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἀ ν υ π α ρ ξ ί α ν τῆς Εὐρώπης καὶ ὅπου ἡ φιλία μὲ τὰς Η. Π. Α. εἶναι ἀ ν α ν τ ι κ α τ ἄ σ τ α τ ο ς, διότι ἀπλούστατα δὲν ὑπάρχει διαζευκτικὴ ρεαλιστικὴ λύσις.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἢ Ἑλλάς θὰ πρέπει ἐ κ π ρ ο θ έ σ ε ω ς νὰ τονώσῃ ὅλας τὰς διεθνεῖς πρωτοβουλίας διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς Ἀτλαντικῆς Κοινότητος, οἰκονομικῆς, πολιτικῆς καὶ ἀμυντικῆς, ποὺ θὰ ἀποτελέσῃ, ὅπως ἔχομεν προβλέψει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν τὴν ἀναπόφευκτον νέαν διεθνῆ ὀργάνωσιν τοῦ Δυτικοῦ Κόσμου. Ἡ Ε. Ο. Κ. ἢ θὰ ἀπορροφηθῇ εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν αὐτὴν Κοινότητα ἢ τὸ πολὺ θὰ παραμείνῃ ὡς μία ἀπλὴ τελωνειακὴ ἔνωσις εἰς τὰ πλαίσια μιᾶς εὐρυτέρας Ζώνης Ἐλευθέρων Συναλλαγῶν.

Αὐτὰ ὅμως προϋποθέτουν τὴν ὑπαρξίν οἰκονομικῆς διπλωματίας καὶ καταλλήλων ὑπηρεσιῶν διὰ νὰ μὴ εὕρισκόμεθα πάντοτε ἀνέτοιμοι ἐνώπιον τῶν ἐξελίξεων.